

Notă explicativă
la proiectul Dispoziției Guvernului privind modificarea Dispoziției Guvernului nr. 158-d/2023 (cu privire la aprobarea priorităților și angajamentelor pentru asigurarea guvernării deschise pentru 2023-2025)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de Dispoziție a Guvernului cu privire la modificarea Dispoziției Guvernului nr. 158-d/2023 (cu privire la aprobarea priorităților și angajamentelor pentru asigurarea guvernării deschise pentru 2023-2025) a fost elaborat de către Cancelaria de Stat.

2. Justificarea necesității

Acțiunile aferente Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă sunt întemeiate pornind de la direcțiile de dezvoltare ale țării și care se adaptează în conformitate cu prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național, precum Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023–2030, Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2023 și Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025.

Până la 31 decembrie 2024, Republica Moldova are posibilitatea de a actualiza Planul de acțiuni, inclusiv de a veni cu noi angajamente și acțiuni, termenul de implementare al cărora nu va depăși finele anului 2025. Oportunitatea de operare a modificărilor a fost stabilită de către Comitetul de coordonare, în proces de co-creare cu societatea civilă.

Totodată, ținând cont de faptul că Republica Moldova s-a înscris în competiția la nivel global Open Gov Challenge cu două dintre angajamentele prezentului Plan de acțiuni, Acces la informații și Transparența procesului decizional, mai multe eforturi din partea autorităților publice și a societății civile sunt concentrate pe realizarea acestora, fiind suplimentar realizate activități ce se consideră a fi oportun să se regăsească în angajamentele menționate.

Anunțul de inițiere a modificării Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă pe anii 2023-2025 a fost plasat la data de 7 noiembrie 2024 pe portalul particip.gov.md ([referință](#)) și pe pagina oficială a Cancelariei de Stat ([referință](#)).

Totodată, părțile interesate, autorități publice și organizații ale societății civile, au fost informate direcționat despre inițierea procesului de actualizare a Planului de acțiuni.

În cadrul ședinței deschise a Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă, desfășurată la 20 noiembrie curent, a fost decisă modificarea Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2023-2025.

Propunerile parvenite de la autoritățile publice și de la societatea civilă, atât în ședința deschisă a Comitetului, cât și în procesul de consultare prealabilă lansat pe portalul

particip.gov.md, au fost examinate în ședința Comitetului de coordonare din 4 decembrie 2024.

Părțile interesate vor fi informate despre rezultatele examinării propunerilor, inclusiv prin intermediul paginii web a Cancelariei de Stat și al portalului particip.gov.md.

3. Principalele prevederi

Principalele modificări propuse la moment țin de:

1. La inițiativa Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării - Includerea unui nou angajament în domeniul Date deschise: Consolidarea transparenței și responsabilității administrației publice prin extinderea inițiativei de date deschise și facilitarea utilizării acestora. Angajamentul prevede realizarea până la finele anului 2025 a următoarelor acțiuni:
 - 1.1. Aprobarea proiectului de Lege cu privire la datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.
 - 1.2. Aprobarea proiectului de Lege privind governanța datelor.
2. La propunerea Agenției de Guvernare Electronică - Completarea angajamentului „Acces la informații” cu acțiunea de Dezvoltare a Platformei e-Democrație (modulul e-Petiții) care va include instrumente digitale necesare pentru procesarea cererilor de acces la informații de interes public, vizualizarea trasabilității acestora, generarea de date statistice dezagregate privind examinarea cererilor de către furnizorii de informații asigurând astfel o mai bună monitorizare a respectării cerințelor legale.
3. La propunerea Cancelariei de Stat, pentru angajamentele înscrise în Open Gov Challenge, Acces la informații și Transparența în procesul decizional, reieșind din tendințele avansate de implementare a acestora, se consideră relevant de a ajusta termenii de implementare, prin extindere și pentru anul 2025, a unor acțiuni precum: instruirea continuă în aplicarea corectă a prevederilor Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informațiile de interes public; instruiri ale funcționarilor publici privind transparența și participarea părților la procesul decizional.

De asemenea pentru unele dintre acțiuni se propune reformularea în vederea extinderii ariei de acoperire: Elaborarea și diseminarea cursului online privind guvernarea deschisă (configurat pentru acces larg), cu plasarea acestuia pe platforma MLearn și platforma online de instruire a CALM; Elaborarea/aprobarea modelului-tip (șablon) și stilului grafic (design) ale paginilor web oficiale ale ministerelor, altor autorități administrative centrale. Adaptarea modelului-tip (șablon) și stilului grafic (design) ale paginilor web oficiale ale APL și stabilirea mecanismului de acordare a suportului necesar pentru aplicarea șablonului de către APL-uri; Activități de informare a cetățenilor privind dreptul de acces la informații de interes public etc.

Totodată, se propune modificarea indicatorilor de rezultat, prin diversificare și sporirea gradului de ambiție pentru acțiuni precum: Actualizarea cursului de instruire online a funcționarilor publici pe subiectul „Asigurarea accesului la informații de interes public”; Consultarea cu organizațiile societății civile a rezultatelor studiilor și a recomandărilor etc.
4. La propunerea Ministerului Finanțelor - Completarea Angajamentului Achiziții publice deschise cu acțiunea de Aprobare a Conceptului de re-engineering pentru

sistemul electronic de achiziții din perspectiva integrării și interoperabilității acestuia la nivel național și european.

5. La propunerea organizațiilor societății civile, au fost incluse acțiuni noi precum: Elaborarea și prezentarea ghidului practic privind transparența pro-activă a furnizorilor de informații de interes public; Adaptarea modelului-tip (șablon) și stilului grafic (design) ale paginilor web oficiale ale APL etc.

Adițional se propune intrarea în vigoare a proiectului Dispoziției din data adoptării, dat fiind faptul că actualizarea Planului de acțiuni este posibilă până la finele lunii decembrie 2024 (cu 12 luni înainte de finalizarea implementării). Toate acțiunile noi au fost încadrate ca perioadă de implementare până la finalizarea perioadei Planului de acțiuni, decembrie 2025.

4. Obiectivele majore

Obiectivele majore ale modificărilor propuse se încadrează în obiectivele fiecărui angajament din Planul de acțiuni pentru guvernare deschisă pe anii 2023-2025 după cum urmează:

Angajament 1: Acces la informații – Asigurarea exercitării și apărării dreptului de acces la informațiile de interes public. Dezvoltarea capacităților de asigurare și monitorizare a asigurării dreptului de acces la informațiile de interes public.

Angajament 2: Transparența procesului decizional – Asigurarea, în toate etapele procesului decizional, a informării societății, a dialogului cu reprezentanții acesteia, a participării largi a părților interesate, precum și sporirea responsabilității și încrederii reciproce în acest parteneriat.

Angajament 3: Digitalizarea serviciilor corecționale – Transformarea digitală a sistemelor corecționale pentru o guvernare mai bună a acestor instituții și respectarea drepturilor omului.

Angajament 4: Transparența raportării la UNCAC - Informarea promptă a societății și părților interesate despre progresele Republicii Moldova în implementarea UNCAC.

Angajament 5: Bugete deschise - Creșterea și consolidarea capacităților organizațiilor societății civile pentru a susține implementarea condițiilor aferente procesului de aderare a Republicii Moldova la UE și a agendei Acordului de Asociere, la nivel național și local.

Angajament 6: Achiziții publice deschise - Asigurarea accesului deschis al cetățenilor la date complete și actuale privind bunurile, serviciile și lucrările procurate prin sistemul de achiziții publice.

Angajament 7: Date deschise - Definirea și elaborarea cadrului național de reglementare în domeniul datelor deschise și guvernantei datelor.